Maandag 15 Mei 1944 DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4207

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Gustav-linie gebarsten.

Meer dan 2000 gevangenen genomen.

Luftwaffe verliest 15 vliegtuigen bij aanvallen op Britse havens.

Hedenmorgen installaties in Frankrijk bestookt.

HET OLIE-VRAAGSTUK NA DE OORLOG.

Een overeenkomst is bereikt tussen de Verenigde Staten en Groot Britannië, die tezamen ongeveer 90% van de wereldproductie van olie beheersen, voor na de oorlog. De overeenkomst is, aldus Time, te Washington in alle stilte getekend, maar is van ver strekkende betekenis. Overeengekomen werd: 1. de oliemarkten in de na-oorlogse wereld te stabiliseren, 2. een regeling te treffen voor de exploitatie van de olie in het Midden-Oosten, en wel voornamelijk door Noordamerikaanse en Britse maatschappijen. Een einde werd gemaakt aan de politiek van „geheime cartels", hetwelk een concessie van de zijde der Britten was, die tot nu toe de productie in het Midden Oosten beperkt hielden tot enkele belangrijke concessies en die vóór de oorlog de markt in West-Europa en Brits Indië op deze wijze in handen hadden. Vervolgens werd overeengekomen de oliebronnen te exploiteren met in achtneming van het staathuishoudkundig welzijn van de producerende landen. Dit wil zeggen dat binnen het raam van wereld-quota, minder ontwikkelde landen welker inkomsten voornamelijk van de olie komen, voldoende aandelen zullen krijgen om daarmede hun staathuishoudkunde op gang te houden. Het derde punt van overeenkomst is de stichting van een internationaal olie-comité, dat toezicht zal houden op de wereldproductie, verdeling en ontwikkeling. Dit comité zal evenwel niets te zeggen hebben over wat in een bepaald land voor eigen gebruik wordt geproduceerd. Het kan alleen optreden in internationale aangelegenheden. Merkwaardig genoeg erkenden de Noordamerikaanse en Britse deskundigen, dat na de oorlog niet hèt grote vraagstuk zal zijn het tekort aan olie, maar het teveel!

ZIJ NEMEN DE BENEN.

Het Zweedse Telegraafagentschap rapporteerde, dat grote menigten in Noordelijke richting poogden te ontsnappen uit Rome toen het nieuws van het nieuwe Geallieerde offensief in het Zuiden de Italiaanse hoofdstad bereikte. Een Duitse correspondent aan het front zou volgens het agentschap gemeld hebben, dat tussen de 2000 en 3000 personen samenstroomden rondom de brug over de Tiber en trachtten een of ander vervoermiddel te vinden terwijl anderen begonnen hun bezittingen op hun rug weg te dragen. (Stockholm, (AP) 13.5).

BITTERE GEVECHTEN IN ITALIE.

Officieel wordt gemeld, dat de Franse troepen van het 5e leger Castelforte veroverd hebben, een Duits sterktepunt op 20 kilometer ten Zuiden van Cassino.

De Noordamerikanen verdreven de nazies van enkele belangrijke heuvelstellingen en de Britten en Brits Indiërs doorbraken de eerste belangrijke defensies van de Gustav-linie ten Zuiden van Cassino, terwijl de bittere gevechten voortgang vonden langs de gehele aanvalslinie in Zuid-Italië.

Het communiqué van Zondag deelde mede, dat de marine steun bleef bieden langs de Italiaanse Westkust. De luchtmacht voerde meer dan 2800 enkelvluchten uit. Ongeveer 60 vijandelijke vliegtuigen werden boven het gevechtsgebied gezien. (Napels, (AP) 14.5).

FRANSEN VEROVEREN CASTELFORTE.

Twee correspondenten van de Associated Press waren aanwezig bij de verovering van Castelforte op Zaterdag zonder toen te weten dat de ander er ook was. Sid Feder kwam de stad binnen van de hellingen van de Monte Damiano in het Westen. Edward Kennedy naderde haar uit de Carigliano-vallei in het Zuiden.

Dit is hun gezamenlijk verslag: Castelforte, een bergfort van de Duitsers, welks bijna onneembare stelling het de naam van „klein Cassino" verwierf, is heden in Geallieerde handen en de Franse troepen die het namen met steun van Noordamerikaanse tanks en geschut ruimden de vijandelijke resten in de omliggende heuvels op terwijl zij voortsnelden naar verder liggende doelen. De Duitsers verdedigden de stad hardnekkig doch bij de nadering der Fransen van de Monte Damiano in het Westen en de Carigliano-vallei in het Zuiden trokken de meesten zich terug met achterlating van veel materiaal waaronder grote stapels mijnen en opslagplaatsen van proviand. Een compagnie bleef achter voor een laatst verzet. Bijna honderd man daarvan werden gevangen genomen en de wegen die naar de stad leiden zijn bestrooid met Duitse lijken. Er wordt nog belangrijke tegenstand geboden vlak buiten de stad. Duitse scherpschutters die zich schuilhouden in grotten en andere schuilplaatsen zijn in de weer en een andere groep beschiet de stad en haar toegangswegen met mortieren.

Granaten komen van verder liggende vijandelijke kanonnen. Deze worden snel opgeruimd en de Geallieerde batterijen beantwoorden de vijandelijke beschieting met ten minste vijf granaten tegen één van hen. (Castelforte, (AP) 14.5).

GEALLIEERD COMMUNIQUE VAN NAPELS.

„Te land: Verdere voortgang is gemaakt door de Geallieerde legers in Italië in hun aanval op de Gustav-linie. De troepen van het 8e leger in de Liri-vallei zijn dieper doorgedrongen in de vijandelijke defensies. Zij overwamen de felle tegenstand op vele plaatsen en ruimden krachtige punten van den vijand op, welke gepasseerd waren in de eerste 24 uren. Na de overheersende berg Monte Maio veroverd te hebben, een belangrijk bastion in de vijandelijke verdedigingslinies, buitten de Franse troepen van het vijfde leger hun succes snel uit. Zij drongen vooruit in de bergen met voetvolk en tanks en veroverden meer heuvelstellingen alsook de dorpen San Ambrosio, Valle Maio en Ausonia. Aldus is een belangrijke bres gemaakt in de Gustav-linie. Vijandelijke sterktepunten werden gepasseerd en de opruiming ervan wordt voortgezet. Noordamerikaanse troepen kwamen ook vooruit en sneden de weg tussen Ausonio en Formia door. Een groot aantal gevangenen is genomen en hevige verliezen werden den vijand toegebracht. Hardnekkige gevechten duren voort langs het gehele front.

In de lucht: Grote strijdkrachten van zware bommenwerpers vielen een aantal rangeerterreinen in Po-vallei aan waaronder Padua, Ferrera, Vicenza, Terviso, Mestre, Mantua en Piove di Sacco alsook de vliegvelden te Piacenza en Reggio Emilia. Zowel middelzware bommenwerpers als gevechtsbommenwerpers zetten de aanval op de spoorwegverbindingen tussen Florence en Rome voort. Zij bombardeerden bruggen en spoorbanen op verschillende punten. Gevechtsbommenwerpers vielen ook kanonstellingen en troepenconcentraties in het gevechtsgebied aan en verkeersdoelen langs de Dalmatische kust.

Gevechtsvliegtuigen vielen vliegtuigen op de grond te Aviano, Villa Orba en Rivolta aan. In de afgelopen nacht vielen middelzware en gevechtsbommenwerpers de spoorbruggen te Lattisana en Casarsa met goede resultaten aan en voorts de olieraffinaderijen te Porto Magare. 10 Vijandelijke vliegtuigen werden overdag in de lucht vernield. 6 Onzer toestellen worden vermist. Overdag werden meer dan 30 vijandelijke vliegtuigen gezien boven het gevechtsgebied. De Geallieerde luchtmacht in het Middellandse Zeegebied voerde 2500 enkelvluchten uit. Nog een vijandelijk vliegtuig werd neergeschoten op 13 Mei" (Napels, (AP) 15.5).

PASTOOR ORLEMANSKI GESUSPENDEERD.

Zijne Hoogwaardige, Excellentie de Bisschop van Springfield, Mass. [Mgr. Thomas M. O. Leary, die in 1921 hier bisschop werd — Red] heeft Pastoor Stanislaus Orlemanski, die kortelings een reis naar Moskou maakte, „voor onbepaalde tijd gesuspendeerd vanwege ongehoorzaamheid aan de wetten der kerk." Pastoor Orlemanski heeft een beroep gedaan op den Apostolisch Delegaat te Washington.

Uit Moskou wordt hieromtrent nog vernomen, dat Stalin van de suspensie van Pastoor Orlemanski in kennis is gesteld doch dat men niet weet, of hij hierom boos is. „Pravda" publiceerde de telegrammen die op Orlemanski betrekking hadden, allereerst het telegram dat Orlemanski's terugkeer naar de Verenigde Staten meldde tezamen met zijn vraaggesprek met Stalin over de betrekkingen tussen het Kremlin en het Vaticaan. Hierna werd het telegram uit Springfield behelzende de suspensie van Pastoor Orlemanski gepubliceerd, tezamen met een telegram uit Londen, waaruit blijkt, dat Orlemanski in beroep is gegaan bij den Apostolisch Delegaat te Washington, waarin hij [aldus het telegram uit Moskou] zegt, dat Stalin boos zal zijn als hij van de suspensie verneemt.

Alle drie telegrammen in „Pravda" zijn objectief gesteld, zodat er niet uit op te maken valt, welke de reactie van het Kremlin is. Buitenlandse waarnemers in Moskou zijn van oordeel, dat Stalins verklaring aan den priester een belangrijke uiting is omtrent de houding van het Kremlin. (Moskou, (AP) 14.5).

[Suspensie is de kerkelijke straf die aan priesters kan worden opgelegd en die zoveel zeggen wil dat de betrokken persoon in zijn ambt geschorst wordt en geen enkele rechtshandeling aan dit ambt verbonden meer mag stellen, dus geen mis lezen of Sacramenten toedienen, e.d. — Redactie].

WAT PASTOOR ORLEMANSKI ZEGT.

Pastoor Stanislaus Orlemanski, de Pools - Noordamerikaanse Priester, zeide dat hij naar Moskou ging om Stalin mede te delen, dat hij de vestiging van een „Amerikaans systeem in Polen" wenste. Pastoor Orlemanski, die Zaterdag naar zijn woning teruggekeerd is na per vliegtuig een bezoek aan de Russische hoofdstad gebracht te hebben, zeide, dat hij geen moeite had een audiëntie bij Stalin te krijgen.

„Op een persconferentie in de pastorie van de Heilige Rozenkranskerk zeide Orlemanski: „Ik heb hen gezegd, dat ingeval ik Stalin niet zou zien ik het volgende vliegtuig terug zou nemen. Ik heb deze reis ondernomen om iets goeds te doen. Ik behoor tot geen enkele partij — geen enkele kliek. Ik werk voor het Poolse volk."

Gesticulerend met zijn rechterhand terwijl hij sprak zeide Orlemanski, dat hij zeer vermoeid is en van plan is voorlopig binnen een maand geen rapport of wat dan ook te maken over zijn reis. „Ik ging als particulier burger", zeide hij. „Niettemin denk ik dat mijn regering ten volle gerechtigd is een rapport van mij te hebben over hetgeen ik in Moskou deed. En ik zal mijn regering vertellen wie ik zag, wat ik zeide en wat ik deed." (Springfield, Massachusetts, (AP) 13.5).

VERRICHTINGEN VAN DE NACHT.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht hebben Mosquito's van het Bommenwerperscommando een aanval gedaan op Keulen. Doelen in Frankrijk en de Lage Landen werden ook gebombardeerd en mijnen werden gelegd in de vijandelijke wateren. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist. (Londen, (AP) 15.5).

DUITSE AANVALLEN OP ENGELAND.

Een communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart en Binnenlandse Veiligheid luidt: „In de afgelopen nacht heersten er vijandelijke activiteiten boven Zuid- en Zuid-West Engeland. Bommen werden geworpen op ver verspreide punten. Zij veroorzaakten enige schade en slachtoffers, waaronder een klein aantal doden. 15 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield, 14 boven dit land en een boven zijn basis in Frankrijk (Londen, (AP) 15.5).

HERGROEPERING VAN HET RODE LEGER.

Naar vermeld wordt hergroepeert het Rode leger zich voor een groot offensief tegen de Duitsers dat waarschijnlijk zal samenvallen met de Geallieerde inval uit het Westen, terwijl het communiqué van Moskou nieuwe luchtaanvallen rapporteerde op het belangrijke netwerk van spoorwegen achter de Duitse linies. De Russische vliegers stichtten 30 grote branden in het spoorwegknooppunt Brest Litovsk in Polen en vielen ook de nazie-basis te Polotsk op 500 kilometer ten Noord-Oosten daarvan in Rusland en te Narva in Estland aan.

De Russen zeiden, dat veel Duitse vervoermiddelen werden vernield. De Duitsers beweerden dat aan de benedenloop van de Dnjester hun troepen, waaronder eenheden die onlangs van de Krim werden ontruimd, een energieke aanval deden op de rivierbocht bij Ciobuciu-Rascaeti en „de vijandelijke stellingen onder de voet liepen". Het Duitse communiqué zeide, dat de naziestrijdkrachten de Westelijke oever van de rivier „op tijd bereikten om alle vijandelijke tegenaanvallen te verijdelen" en dat de Sovjet troepen op de Oostelijke oever verpletterd werden door gezamenlijke beschietingen en bombardementen.

De strijd aan de Dnjester werd door de Russen als volgt weergegeven: „In alle sectoren werden de Hitlerieten belet onze voorste defensielinie te bereiken".

Het communiqué zeide dat een geveer een bataljon Duitsers om zeep is gebracht.

De Duitsers beweerden ook, dat door een „buitengewone operatie" de laatste resten van de geslagen Duits-Roemeense strijdkrachten van de Krim werden ontruimd. (Londen, (AP) 15.5).

TITO'S OFFENSIEF.

Het communiqué van Tito meldde dat de Joegoslavische Partijgenoten in Macedonië een vijandelijke verdedigingsgordel doorbroken hebben en den nazies hevige verliezen hebben toegebracht. In Serbië waar hardnekkige gevechten plaatsvonden sneden de Partijgenoten de Serajewo-Beograd spoorlijn op verschillende plaatsen door tussen Uzice en Visegrad. In Slovenië drong de vijand na ontvangst van versterkingen wederom door naar Zuzemberk. De patriotten versloegen een krachtige groep van enkele duizenden Duitsers en bezetten de gehele sector tussen Zuzemberk en Trebnje. (Londen, (AP) 14.5).

OPROEP UIT FRANKRIJK.

De radio van Vichy (Onder Duits toezicht) deelde mede, dat de Cardinalen en Bisschoppen van Frankrijk een oproep gericht hebben tot de Geestelijkheid in de Verenigde Staten en Groot Britannië om haar invloed te gebruiken bij de Geallieerde staatslieden om een einde te maken aan de bombardementen op Europa. (Londen, (AP) 14.5).

Het nieuws van vandaag.

De Geallieerden hebben „een belangrijke bres" geslagen in de Gustav-linie in Zuid-Italië, aldus meldt het communiqué van heden uit Napels. De Franse troepen van Generaal Alphonse Juin hebben hierin vooral de hand gehad na de Monte Maio veroverd te hebben, een belangrijke vijandelijke bergstelling in de verdedigingslinie. Verschillende plaatsen werden gepasseerd waarvan de gevolg waarvan de nazies in sommige sectoren in een hachelijke toestand zijn komen te verkeren. Reeds meer dan 2000 vijandelijke manschappen werden gevangen genomen sedert het offensief begon en volgens alle tekenen beweegt de strijd zich gunstig voor de Geallieerde wapenen. In Rome pakken de fascisten hun boeltje al bij elkaar in een overhaaste vlucht naar het Noorden. Maar de meesten hebben geen vervoergelegenheid, gezien het feit dat de spoorwegverbindingen met het Noorden danig ontwricht zijn. Daar is nog bijgekomen, dat het verkeer door de Brennerpas is lamgelegd als gevolg van een bombardement op het viaduct van Travieso.

Het ziet er naar uit dat Cassino spoedig weer het brandpunt van de gevechten zal worden, zo dit niet reeds het geval is. De Duitsers meldden ten minste, dat zij zich in deze sector „verschillende kilometers" hebben moeten terugtrekken. Nu blijkt weer eens hoe nutteloos de vernieling van de abdij was......

De luchtmacht voerde gisteren ongeveer 2500 enkelvluchten uit tegen 60 van de Luftwaffe. Boven West-Europa was het gisteren betrekkelijk rustig na de hevige bombardementen van Zaterdag op Osnabrück en Stettin. In de afgelopen nacht vielen Mosquito's Keulen aan en werden er mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. Hedenmorgen togen ongeveer 250 zware bommenwerpers met een escorte van gevechtsvliegtuigen naar Noord-Frankrijk om er militaire installaties te bestoken. Volgens Radio-Vichy zouden de Cardinalen en Bisschoppen van Frankrijk een oproep gericht hebben tot de Geestelijkheid in de Verenigde Staten en Groot Britannië om invloed te oefenen bij de staatslieden, opdat de bombardementen op Europa gestaakt worden. Het is goed erop te wijzen, dat Radio-Vichy een Duits propaganda-apparaat is en dat dit bericht er klaarblijkelijk slechts op gericht is om stemming te wekken onder de Geallieerden nu het Reich het zo beroerd te verduren heeft.

De Britten van hun kant hebben herhaaldelijk de Franse bevolking gewaarschuwd zich te verwijderen van de spoorwegcentra en andere belangrijke militaire doelen. Het enige dat een einde zal kunnen maken aan de bombardementen, is een Duitse overgave.

Prijsstijging en tekort aan arbeidskrachten in Caraïbië.

Zal verplichte arbeid de oplossing van het toekomstige werkloosheidsvraagstuk zijn?

Groter kiesrecht was overal de wens

Wat in Caraïbië ten aanzien van scheepvaart, voedselvoorziening, vestiging van industrieën en de bescherming van dit alles gedaan werd in de jaren die achter ons liggen, is Zaterdag uiteengezet. Een en ander had echter ook gevolgen: de prijzen liepen op, aan arbeidskrachten kwam men eerst te kort en toen had men er teveel, de Duitse radio profiteerde ervan dat Caraïbië te lang vergeten was en uit dit alles kwam ten slotte voort de zucht naar grotere eigen zeggingsmacht. Gaat men deze vraagstukken achtereenvolgens na, dan is daar allereerst:

5. De lonen liepen op, de prijzen stegen, zelfs op Puerto Rico, waar men vroeger werkloosheid had. Toen de waren uitbleven, stegen de prijzen nog meer. Oorlogstoeslagen, bij het Curaçaos gouvernement veelal op zijn Duits toeslag geheten, werden gegeven, met name op Jamaica, Trinidad en Barbados. In Cuba, Haïti en Santo Domingo werden desbetreffende maatregelen getroffen ook voor particuliere bedrijven. Curaçao, dat bij het gouvernement een nieuwe salarisregeling kreeg en verder bij in enkele grote bedrijven bijslagen e.d., wordt hier in het rapport vergeten. Wel interessant zijn de uitvoerige statistieken: met grondcijfer 100 liep de levensstandaard op Antigua op tot 170, Barbados tot 160, Cuba tot 150, Dominica tot 150, Jamaica tot 150, Puerto Rico tot 145, Trinidad tot 160, Santo Domingo voor voedsel tot 140, en overige noodzakelijke middelen tot 220, in Brits Guyana voor Oostindische suikerarbeiders tot 170 en voor andere arbeiders tot 165, Montserrat tot 165, St. Kitts tot 145, St. Lucia tot 180 en St. Vincent tot 175.

Het is jammer, dat Curaçao vergeten werd! Over het algemeen vertonen deze statistieken een permanent stijgende lijn, bij enkele blijkt dat men op een stilstand gekomen is. Antigua en St. Lucia, die beide een grote Noordamerikaanse basis hebben, staan bovenaan.

6. De werkloosheid werd ten gevolge van het werk op de Noordamerikaanse bases en door het feit, dat de suikeroogst door Groot Britannië en de Verenigde Staten opgekocht werd, vrijwel opgeheven. Een en ander leidde tevens tot een „ernstig tekort aan landbouwkrachten". Dit klemt nog des te meer, omdat deze gebieden krachtens hun aard, allereerst op landbouw zijn aangewezen, iets, dat Curaçao tot zijn schade misschien te laat zal erkennen.

Eind 1943 dreigde er reeds „ernstige werkloosheid" op Jamaica en de Bahama-eilanden, doordat het werk op de Noordamerikaanse bases opgehouden was. Statenlid Frederik H. R. Lim Apo en Cornelis P. de Graaf van Suriname wezen reeds op de dreigende werkloosheid ook in Suriname. Wat hangt Curaçao boven het hoofd? Zal de geldwelvaart ophouden en plichtsbesef in de arbeid komen, iets, dat in de eerste plaats nodig is bij autonomie. Thans zoals het rapport zegt „overtreft de vraag naar capabel — ja, ja, capabel! — Red. — kantoorpersoneel reeds verre het aanbod".

Hoe verder: op Barbados, Jamaica, de Maagden-eilanden zag men een enorme uitwijking naar de Verenigde Staten; in Haïti zal de landbouw (zie hiervoor) binnen afzienbare tijd 100.000 man werk geven (vele Noordamerikaanse landbouwkundigen komen binnen met geld, invloed en levensbeschouwing), op Trinidad is men nog doende aan de Noordamerikaanse basis, maar het gouvernement heeft „het verstandig geoordeeld maatregelen te treffen om de werkloosheid in de toekomst op te vangen.

Op Puerto Rico en de Maagden-eilanden heeft men maatregelen getroffen door...... een fonds van $ 7 millioen te stichten teneinde de werkzaamheden nog een tijd voort te zetten; ook al een kunstmiddel dus.

7. Radio-uitzendingen uit Engeland (BBC) en de Verenigde Staten (WRUL) gingen de As-propaganda tegen. Hoe slordig deze soms was, blijkt uit uitzendingen waarin Cuba een „bezitting" der Verenigde Staten werd genoemd. In totaal vindt men in het Caraïbisch gebied 316.530 radio-ontvangsttoestellen (het rapport noteert 3000 voor Curaçao, met 95.000 inwoners — beter is ± 4500 voor ± 110.000 inwoners, daar er op het eiland Curaçao ± 3000 zijn — tegen bijvoorbeeld 5000 in Haïti met 2.700.000 inwoners).

8. De oplossing van de maatschappelijke vraagstukken hangt ten nauwste samen met die van staatkundige aard, van sociale verzekeringen en dus van de onder 5 en 7 behandelde punten.

Wat de staatkundige vraagstukken betreft worde gewezen op een neiging tot uitbreiding van het kiesrecht, zowel in de Britse als Nederlandse gebieden. Wat dit laatste betreft vermelden wij slechts het door de Commissie-Oppenheim voorgestelde actieve vrouwenkiesrecht voor de Eilandraden.

Het kiesrecht van Curaçao, thans beperkt tot 3,66% der bevolking, is zeker te gering om van

IN ZUID-OOST AZIE.

Het communiqué van Mountbatten deelde mede, dat de Chinese troepen van Luitenant Generaal Joseph W. Stillwell voortrukken door de Mogaung-vallei en Taronyaung veroverd hebben waarbij aansluiting gemaakt werd met de Geallieerde eenheden te Manpin vlak ten Zuiden daarvan. Tarongyaung ligt op slechts 18 kilometer ten Noorden van Kamaing, de Japanse basis in het Noorden van Birma welke een der directe doelen is van Stillwells offensief vóór het aanbreken van de moesson. Het communiqué verklaarde ook, dat de opruimingsoperaties worden voortgezet ten Zuid-Lesten van Kohima in Brits Indiërs waar de Japanse indringers versterkingen zouden hebben ontvangen en zich hergroeperen.

Op 105 kilometer ten Zuiden van Kohimo oefenen de Britten bestadige druk uit tegen den vijand ten Zuid-Westen van Imphal waar volgens het communiqué van gisteren de Geallieerde troepen Potsangbam waren binnengedrongen.

Een hevig vijandelijk artillerievuur wordt gemeld in het gebied van Palel, doch de verwachte vijandelijke aanval in dat gebied deed zich niet voor. (Kandy, Ceylon, (AP) 15.5).

volksvertegenwoordigers te spreken en dient te worden uitgebreid. Het betrokken rapport vermeldt slechts de rede van Hare Majesteit de Koningin van 5 December 1942 over de stichting van een soort gemenebest met een grote mate van autonomie voor elk staatsdeel, iets, dat zeker voor de normale ontwikkeling binnen Caraïbië, zoals die als gevolg des oorlogs geworden is, zeker ook het best is. Jamaica heeft sedert Februari 1943 algemeen kiesrecht, met een gekozen Lagerhuis en een benoemd Hogerhuis als wetgevend orgaan (op Curaçao zijn de Staten slechts medewetgevend).

Wat Curaçao betreft is, tenslotte, het rapport uitermate teleurstellend, slechts enkele malen komt ons staatsdeel ter sprake. Op blz. 9 wordt gezegd, dat de Nederlands-Westindische suikerproductie voor de oorlog naar „Holland" ging; op blz. 34 verwacht men, dat Groot-Britannië alle suikerproductie van hier zal opkopen; het tekort aan geschikt kantoorpersoneel, reeds hiervoor genoemd, komt even ter sprake op blz. 40, de olie-raffinage op blz. 49, de Nederlandse Aankoop Commissie op blz. 12 en 37, en uit de bibliographie op blz. 63 blijkt, dat men over Curaçao slechts één boek geraadpleegd heeft „Netherlands Overseas Territories" van het [Nederlandse??] Royal Institute of International Affairs, dat in Londen in 1941 is uitgegeven en dat overigens voor zover wij konden nagaan op Curaçao niettemaal bekend is.

„Uw dwaasheid zal met gewicht betaald worden, tot de weegschaal doorslaat" (Hamlet).

Ons Koninkrijk.

DE NEDERLANDSE VERTEGENWOORDIGERS OP DE ARBEIDS-CONFERENTIE.

Nu de Internationale Arbeidsconferentie te Philadelphia naar haar einde gaat, hebben de vertegenwoordigers van Curaçao en Suriname aan Aneta hun mening te kennen gegeven over het belang dezer Conferentie voor de Staatsdelen, die zij vertegenwoordigen. De Conferentie heeft de basis aangegeven voor een aan te bevelen politiek van sociale maatregelen.

De Heer Frederik A. Vromans die de werkgevers vertegenwoordigde, verklaarde: „In hoeverre deze maatregelen — hoe prijzenswaardig ook in principe — van toepassing kunnen zijn in Curaçao, is moeilijk te zeggen, gezien de biezondere samenstelling van de Curaçaose gemeenschap. Een gedeelte van de door de Conferentie aangenomen beginselen zijn reeds verwezenlijkt in Curaçao, terwijl aan de verwezenlijking van andere gewerkt wordt. Zij vormen echter een uitstekende basis tot uitbreiding van sociale maatregelen."

Als voorbeeld noemde de Heer Vromans de wetgeving in zake ziekte en ongevallen, die reeds gedeeltelijk in Curaçao wordt toegepast. Kinderarbeid en vrouwenarbeid zijn in Curaçao geen probleem, daar op dat gebied geen buitensporigheden voorkomen. Wat echter de overgangsperiode van oorlog naar vrede betreft, meende de Heer Vromans: „De grootste moeilijkheid zal waarschijnlijk niet zijn het zoeken van werk voor de gedemobiliseerden, maar wel hun opleiding voor verschillende bedrijven. Deze opleiding moet geschieden in samenwerking door gouvernement en werkgevers."

Onder de vraagstukken, die nog steeds op een oplossing wachten in Curaçao, noemde de Heer Vromans de volkswoningbouw, het verbeteren van de gezondheidstoestand en dit zijn vraagstukken, die dringend een oplossing vragen.

De Heer Lim Apo, vertegenwoordiger van Suriname, verklaarde: „De beslissingen, die op deze Conferentie werden genomen, zullen ongetwijfeld van het grootste belang blijken te zijn. De Nederlandse afvaardiging heeft de aanbevelingen van de Conferentie aanvaard. Zij betreffen verbetering der arbeidsvoorwaarden, bevordering van de economische welvaart en sociale verzekering zonder enige beperkingen voor deze gebieden; de Nederlandse regering heeft natuurlijk tot taak de beslissingen van de Conferentie in daden om te zetten."

De Heer Lim Apo wees er op, dat Suriname een van de landen was, waar verbetering de Conferentie gewenst leek.

Suriname heeft nu reeds af te rekenen met het vraagstuk der werkloosheid. Het inkrimpen der bauxiet-nijverheid dwingt de arbeiders terug te keren naar de landbouw, maar hier wordt veel minder betaald dan in de oorlogsindustrie. Dit vraagstuk is alleen op te lossen door het uitvoeren van bouwwerken, het maken van wegen en het in het leven roepen van nieuwe industrieën. Het zou aan te bevelen zijn indien de regering deskundige commissies zou aanstellen, waarin ook niet-Nederlanders zitting nemen, teneinde de mogelijkheden na te gaan voor landbouw, mijnbouw en industrie.

Elke mogelijkheid moet op energieke wijze aangepakt worden en indien niet genoeg winst geboden kan worden bij kapitaalbeleggingen, zal daar zeker iets gedaan kunnen worden door samenwerking van Curaçao en Suriname.

HET VERSLAG AANVAARD.

De Internationale Arbeids Conferentie te Philadelphia heeft Donderdag jl. met algemene stemmen het verslag aanvaard van het Comité voor Afhankelijke Gebieden, waarbij het aanvaarden van „Minimum standaard voor sociale Politiek in afhankelijke Gebieden" werd aanbevolen ter voorkoming van sociale misbruiken, die bevorderd worden door het doorvoeren der industrialisatie. Het verslag was opgemaakt onder voorzitterschap van den heer Honig; deze laaste werd door velen gelukgewenst met het resultaat dat in drie weken tijd bereikt was (Aneta).

TE KORT AAN ONDERWIJSKRACHTEN.

Het tekort aan onderwijskrachten is zo groot geworden in bezet Nederland, dat de Duitsers verplicht zijn geworden tot het intrekken van de bepalingen, waarbij gehuwde onderwijzeresen, en onderwijzers boven de leeftijdgrens niet langer onderwijs mochten geven. Het tekort spruit voort uit het oproepen van Nederlanders voor dwangarbeid in Duitsland (Aneta).

OPLEIDING VAN TANDARTSEN.

De heer Herbert Loeb, gewezen voorzitter van de Amsterdamse Vereniging van Tandartsen, die nu in de Verenigde Staten is, heeft verklaard, dat men voorbereidingen heeft getroffen om na de oorlog de Universiteit van Utrecht zo spoedig mogelijk haar oude plaats te doen innemen voor de opleiding van tandartsen. De plannen zijn goedgekeurd door de Nederlandse Ambassade te Washington. Tien Noordamerikaanse hoogleraren zullen na de bevrijding naar Nederland gaan en daar cursussen van vier weken geven. Dr. S. L. T. Appleton, de meest vooraanstaande Noordamerikaanse tandheelkundige en rector van de Pennsylvania University koestert grote belangstelling voor het plan en heeft Professor Lester W. Burkert de leiding gegeven van de uit te zenden groep. Dr. Loeb heeft van de Nederlandse regering op zijn beurt opdracht gekregen zich met Professor Burkert in verbinding te stellen.

Dr. Loeb heeft Nederland gedurende de oorlog verlaten en bezit zowel het diploma van Utrecht als dat van Pennsylvania. Ook het nodige materiaal zal door Amerika geleverd worden. Door de ondervoeding zal tandheelkundige hulp onmiddellijk nodig zijn en is het zaak de Universiteit zo snel mogelijk open te stellen (Aneta).

MGR. V. D. LOO.

December (niet nader gedateerd).

Het heeft Zijne Heiligheid den Paus behaagd den Hoogeerwaarden Heer F. A. H. v.d. Loo, Officiaal van het Aartsbisdom, te benoemen tot Geheim-Kamerheer.

(In ons volgend nummer zal mededeling worden gedaan van een aantal benoemingen en jubilea.)

HEILIGE WIJDINGEN IN DEN BOSCH.

In de Bisschoppelijke Kweekschool te 's Hertogenbosch werden op 17 December de volgende Heilige Wijdingen toegediend.

Tonsuur: Frater Canutus van Amsterdam, Frater Domitius van Batavia, Frater Archangelus van Dongen, Frater Winocus van Goirle, Frater Leonardus van Oosterhout (Gelderland), Frater Carmelus van Hulsel, Frater Fabius van 's-Hertogenbosch, Frater Crescentianus van Vlissingen, Frater Diomedes van Tilburg, Frater Auxentius van Rotterdam, van de Orde der Capucijnen; Frater W. Aarns (Herveld), Frater W. Bouwmeester (Apeldoorn), Frater Chr. v. Dorp (Zoetermeer), Frater B. Hendriks (Hilversum) van de Oblaten van St. Franciscus van Sales.

Mindere Orden van de Kruisheren: Fr. Concordius van der Leemputte, Fr. Angelus Wartenbergh, Fr. Alexander Snelting, Fr. Dionysius Verhappen, Fr. Urbanus Rozestraten, Fr. Cletus Ettema, Fr. Chrysostomus Leenhouwers, Fr. Paschalis Beretta van de Augustijnen (daags te voren Tonsuur); Fr. Hippolyte Lamberigts, Fr. Eugenius Weevers, Fr. Pius Visser van de Assumptionisten; Car. Meeuwese, van de Priesters van het Heilig Hart; Fr. J. Franken, Fr. Groos, Tr. Th. Hendriks; Fr. M. Vermeer, van de Oblaten van den Heiligen Franciscus van Sales.

Heilige Priesterschap: Fr. Ger. Martens van Scheut-Sparrendaal; Fr. Henr. Frehen van de Montfortanen.

Op 21 December:

H. Subdiaconaat: Eerwaarde Heer C. Becx van het Aartsbisdom Auch (Frankrijk); Fr. Sylvestro van de Ven; Fr. Beda van Beijnen, Fr. Bonifacius Lamers, Fr. Godefridus Vollebregt, Fr. Pius van der Looij en Fr. Matthaeus Oomen, van de Abdij van Heeswijk.

H. Diaconaat: Fr. Lebuinus Borkman, Fr. Edmundus Lutterman, Fr. Herman Joseph v. Roosmalen, Fr. Robertus Slegers, Fr. Evodius van Klaveren, Fr. Linus Reijkers, van de Augustijnen; Fr. Celstinus van Woensel, Fr. Primus van Dordrecht, Fr. Gisbertus van Amsterdam, Fr. Anselmus van Tongelre, Fr. Florus van Delft, Fr. Urbanus van Arnhem, Fr. Rupertus van Vught, Fr. Bertinus van Terheijden, Fr. Deocharus van Schoten, Fr. Luchesius van Woensel, Fr. Philemon van Udenhout, Fr. Restitius van Helmond, Fr. Vivaldus van Hillegom, Fr. Rochus van Neunen, Fr. Cherubinus van Deurne, van de Capucijnen; Fr. Fred. Rutten van de Assumptionisten; Fr. Henricus Berger, Martinus Ober, Leonardus Kwakkenbos, Matthaeus Moonen, Franciscus Schmitz, Petrus Candel, Godefridus Vliexs, Andreas Custers, Mattheus Bertrand, Josephus Somers, Johannes Haane, Antonius Quekel, Josephus van Mulken, Silvanus Douven, Johannes Jansen, van de Montfortanen.

OVERLEDEN.

17 December 1943: Pater Charles Guillaume Richard Schoemaker, van de St. Joseph Congregatie (Mill Hill), te Tilburg, 66 jaar

25 Januari 1944: Thomas Jozef Maria Knuvelder, Deken van Utrecht en van de Heilige Hart Parochie, aldaar, 61 jaar.

20 December 1943: Pater Seraphinus (i.d.w. F. Hoevenaars van de Minderbroeders Capucijnen, te Tilburg).

20 December 1943: Moeder Josepha (Andriessen) oud-algemeen Overste van de Congregatie der Zusters van het Allerheiligst Hart van Jezus, te Berkel, 76 jaar.

NAUWE SAMENWERKING GEBODEN.

Op de vergadering van Donderdag jl. verklaarde de heer Warning op de Internationale Arbeidsconferentie dat werkgevers en werknemers in de nu bezette landen nauw moeten samenwerken om alles wat vernield werd weer op te bouwen en te komen tot een ware verstandhouding onderling. Alleen een atmosfeer van vertrouwen en waardering voor elks rechten en plichten kan hiertoe leiden, verklaarde de spreker. Een grote verantwoordelijkheid rust dan ook op de leiders der twee groeperingen. Hij wees op het grote vraagstuk der werkloosheid. „Vele jongeren stonden van aangezicht tot aangezicht tegenover het spook der werkloosheid; na de ondervindingen van deze oorlog zullen zij dat niet meer aanvaarden".

HET DRUKKEN DER HERDERLIJKE BRIEVEN.

Biezondere voorzorgen zijn genomen teneinde de Duitsers te beletten de hand te leggen op Herderlijke Brieven van het Episcopaat in Nederland voor deze gepubliceerd worden. Twee pas ontsnapte Nederlanders vertelden in Engeland, dat de brieven in het grootste geheim worden gedrukt en alleen op het laatste ogenblik worden verstrekt aan de geestelijken. Het zijn priesters, die voor het drukken zorgen. De Duitsers kunnen de publicaties van deze brieven niet verhinderen, maar houden ieder keer weer geestelijken aan en zenden dezen naar concentratie-kampen of werk-kampen. De arrestaties zijn echter van demonstratieve aard, daar alle Nederlandse geestelijken tegen de nazie-leerstellingen preken (Aneta).

NEDERLANDS ONDERGRONDS LEGER WACHT.

In Nederland wacht een ondergronds leger op de dag van de inval. Drie Nederlanders en een Nederlandse vrouw, die pas ontsnapt zijn verklaarden over de Australische radio-omroep dat de Duitsers alles proberen om dit verborgen leger uit de schuilhoek te lokken met vriendelijkheden. Het verborgen leger krijgt wel bevelen, maar zeker niet van de Gestapo; de Geallieerde bevrijdingstroepen zullen alle hulp ondervinden, niet van dit leger alleen, maar van elken Nederlander. Alle vier brachten hulde aan de geest van verzet, die Nederland beheerst en vooral de vrouwen van Nederland, die de grootste moed aan de dag leggen en de Duitsers telkens weer te slim af zijn. Alle vier zijn in Juli van het vorige jaar ontsnapt per boot en eerst na drie dagen en nachten door een Britse patrouille-boot opgepikt (Aneta).

DE NEDERLANDS INDISCHE BURGERLIJKE ADMINISTRATIE.

De Nederlands Indische Burgerlijke Administratie, bestaande uit ongeveer 100 personen, die te Hollandia ontscheepte, is een voorlopige organisatie, die ten doel heeft burgerlijke zaken in het pas bevrijde gebied te behartigen.

Zij staat onder leiding van den Minister van Overzeese Gewesten, Dr. Hubertus J. van Mook, die ook met de administratie van Nederlands Oost-Indië belast is, daar de Gouverneur Generaal in Japanse gevangenschap is.

Hoofdvertegenwoordiger van den Minister is het Hoofd van de Nederlands Indische Missie in Australië, Dr. Charles van der Plas, die tevens Hoofd van de Administratie is. Groepen van het Burgerlijk Bestuur worden ter beschikking gesteld van de Geallieerde troepen om het contact met de bevolking te onderhouden. Er zal dus in dit gebied geen Geallieerde administratie zijn zoals in het Middellandse Zee-gebied. De belangrijkste taak van het Burgerlijk Bestuur is de organisatie van de bronnen, die ten dienste van de oorlogsinspanning kunnen worden gesteld, de wederinrichting van de burgerlijke dienst, medische en andere hulp aan de bevolking der bevrijde gebieden, de wederopbouw van het economische leven en de geldomloop (Aneta).

Buitenland.

VERKEER DOOR BRENNERPAS STOPGEZET.

Uit het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika wordt medegedeeld, dat Vliegende Forten van de 15e luchtmacht het spoorwegviaduct over de Avieso in de Zuidelijke Alpen — waar er geen andere lijn is — hebben doorbroken zodat het verkeer door de Brennerpas volkomen is lamgelegd. Verkenningsfoto's bevestigden, dat ten minste twee voltreffers en enkele bijna-treffers geplaatst werden. Dit is een ernstige klap voor de vijandelijke strijdkrachten in Italië. (Napels, (AP) 14.5).

DOENITZ JR. DOOD.

Een bericht uit Bern in het Zweedse nieuwsblad „Allehanda" zeide, dat Klaus Doenitz, de oudste zoon van den Duitsen Admiraal Karl Doenitz, Opperbevelhebber van de Duitse vloot, gedood werd toen een Britse torpedojager onlangs een Duitse motortorpedoboot aanviel. (Stockholm, (AP) 14.5).

DE GEALLIEERDEN VORDEREN.

Noland Norgaard seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier te Napels:

Officieel werd bekend gemaakt, dat de Franse troepen aan de rechtervleugel van het aanvallende vijfde leger een „belangrijke bres" gemaakt hebben in de Gustav-linie der Duitsers in Zuid-Italië, terwijl de Noordamerikanen den vijand verdreven uit enkele steden aan de benedenloop van de Garigliano en belangrijke stellingen namen aan weerszijden van de rivier de Ausente. Verder naar het Noorden won het grote Geallieerde offensief ook aan terrein. De Britse en Brits Indische troepen verdiepten hun bruggehoofd over de rivier de Rapido tot ongeveer 2000 meter en zonden grote aantallen tanks over de rivier om deze aanval in de Liri-vallei — de rechtstreekse weg naar Rome — uit te buiten.

Meer dan 2000 gevangenen zijn reeds teruggevoerd naar Geallieerde kampen en er komen nog steeds meer binnen naargelang de aanval voortduurt. Het communiqué zeide, dat zeer hevige verliezen werden toegebracht aan den vijand langs het gehele front en dat de gevechten overal voortgang vinden.

De Duitse 71e divisie werd geheel vervangen nadat de oorspronkelijke werd uitgeroeid te Stalingrad. Deze divisie, welke vooral de stoot van het vijfde leger moest opvangen, verloor reeds meer dan 12.000 man aan gevangenen (?), zes bataljoncommandanten inbegrepen. De gehele frontlinie van deze divisie werd omvergeworpen. De Franse troepen, die het eerst de aanval openden in de nacht van Donderdag en die zich een weg baanden door buitengewoon moeilijk terrein, hebben hun aanvankelijke successen snel uitgebuit. Bij aanvallen welke zij gisteren met steun van tanks deden, bezetten zij de dorpen San Ambrosio, Villa Maio en Ausonia en passeerden zij krachtige vijandelijke punten, die thans worden opgeruimd. Gelijktijdig sneden de Noordamerikanen aan de linkerflank de Ausonia-Forma weg door.

Na bittere en bloedige gevechten verdreven de Noordamerikanen de nazies uit de stad Santa Maria Infante omstreeks de noen van Zondag. Zij drongen verder naar een wegenkruispunt ten Noord-Oosten van de stad en spreidden zich uit om het dorp San Pietro en de nabijliggende heuvels — de Monte Cerri en Monte Bracchi — aan weerszijden van de rivier de Ausente te nemen. Toen zetten zij de aanval voort op Spigno.

In het gebied van de bovenloop der Garigliano naderden de Fransen de rivier de Liri in de nabijheid van San Gorgio na een aantal overheersende hoogten te hebben bezet. In snelle opeenvolging namen de strijdvaardige Fransen de 760 meter hoge berg Rinchiuso en de 580 meter hoge Colle Agrifoglio. Voorts bezetten zij de steden San Andrea en San Ambrosio en hielden zij opruiming in San Appolinaire. Vervolgens verdreven de troepen van Generaal Alphonse Juin de Duitsers van de 425 meter hoge Colle Castellone, de hoogste top welke uitzicht biedt op de Liri-vallei aan de flank der vijandelijke stellingen in de vallei.

De verdedigde stad Corena ten Zuid-Oosten van Ausonia werd gepasseerd en omsingeld en andere hoogten verderop werden genomen. Ten Zuid-Westen van Cassino deed de vijand krachtige tegenaanvallen met voetvolk en steun van zogenaamde „Nebelwerfers", geschut en enkele tanks. Deze tegenaanvallen duurden gisteren de gehele dag voort. Van de 1e divisie valschermtroepen, welke in deze sector vecht, namen de Geallieerden gisteren 4 officieren en 117 manschappen gevangen.

De enige sector waar de strijd luwde, was ten Noord-Westen van Cassino waar de Polen de twee voorgaande dagen hevige aanvallen hadden gedaan. Naar vermeld wordt, versterkt de vijand haastig zijn defensies tegen de Polen. Ook worden versterkingen aangevoerd om langer tegenstand te kunnen bieden langs het gehele front, aangezien de vijand blijkbaar vastberaden is een doorbraak in de Gustav-linie te voorkomen, waardoor de Geallieerden in staat zouden worden gesteld de aanval op de Hitlerlinie daarachter meteen te beginnen.

De Gurkha's met hun krommessen ruimden de laatste vijandelijke weerstand op in de vijandelijke gebouwen te San Angelo op het strandhoofd over de Rapido. Tanks en voetvolk vorderden langzaam ten Zuiden van de stad. Vijandelijke groepen werden ook opgeruimd in het gebied van de rivieren Rapido en Liri. De vijand verzette zich tegen de opmars der tanks met tanks en geschut, doch de Geallieerden maakten bekend, dat meer tanks in de modder vastliepen dan door het vijandelijk geschut buiten gevecht werden gesteld. De mijnvelden in dit gebied zijn niet zo erg als verwacht was. Op een plaats hing de vijand vallen aan de takken van bomen die over de weg hingen. Er is nog een brug geworpen over de rivier de Rapido. Op zijn minst 30 nazie-kanonnen beschoten een brug. Noordamerikaanse genietroepen bouwen nieuwe bruggen over de benedenloop van de Garigliano, niettegenstaande de beschieting door lange afstands kanonnen. Zij gebruiken duikerspakken om tot 7½ meter in het water af te dalen om de fundamenten van oude bruggen na te gaan, welke door de Duitsers vernield werden. Zoals de gehele aanval een bewijs is van de Geallieerde samenwerking, zo was de opzienbarende voortgang der Fransen een toonbeeld van de nauwe eenheid der Geallieerde strijdkrachten. Noordamerikaans geschut en Britse vliegtuigen steunden de aanvallen van Generaal Juins troepen (Napels, (AP) 15.5).

Volgens het onderschrift van deze foto, welke per radio uit Bern ontvangen werd, toont het Mussolini bij een inspectie van Italiaanse troepen in Duitsland. De man achter Mussolini zou Maarschalk Rodolfo Graziani zijn.

DEVONSHIRE NIET KATHOLIEK.

In aansluiting op een bericht van verleden week, dat Lord Hartington die later Hertog van Devonshire zal worden, getrouwd is met de katholieke juffrouw Kathleen Kennedy, zodat dus „vermoedelijk de hertogstitel zal overgaan op katholieken", kunnen wij thans zeggen, dat deze voorspelling voorbarig was. Het zal vermoedelijk niet gebeuren, want uit Time van 15 Mei blijkt, dat Lord Hartington niet heeft ingestemd met de kerkelijke eis de kinderen katholiek te doen dopen en opvoeden.

Laatste Nieuws.

— **Het Chinese Hoofdcommando maakt bekend, dat grote Chinese strijdkrachten een offensief geopend hebben in het Westen van Yunnan in de nacht van 10 Mei. De rivier de Salween werd op vele punten overgestoken aan een front van meer dan 160 kilometer. De verliezen aan beide zijden zijn groot. De provincie Yunnan grenst aan Birma.**

— **Noordamerikaanse** Vliegende Forten en Liberators hebben heden de Duitse installaties in het gebied van het Pas de Calais aangevallen. Mustangs boden dekking. Alle bommenwerpers keerden veilig terug. Een gevechtsvliegtuig wordt vermist. Noordamerikaanse Marauders en lichtere Havocs bombardeerden spoorweg-emplacementen in Noord-Frankrijk en het vliegveld te Creil op 40 kilometer ten Noorden van Parijs. Lightnings en Spitfires escorteerden de bommenwerpers.

BONAIRE.

SCHIPBREUKELINGEN.

Zaterdag arriveerde op Bonaire een roeiboot met 5 schipbreukelingen, afkomstig van een op 4 Mei jl. uit Monte Cristo naar Puerto Cabello vertrokken Dominicaanse driemaster, met hout geladen, die op een rif van een der onbewoonde Aves-eilanden liep, waar zeven man met het wrak strandden.

Een vliegtuig signaleerde de gestranden en verleende hulp; verdere bijstand zal vermoedelijk uit Venezuela (het is Venezolaans gebied) geboden worden. Op Bonaire werden de gestranden in het hospitaal ondergebracht; de Gouverneur heeft daarna de motorreddingsboot doen zenden. Contact is opgenomen met den Dominicaansen Consul (G.P.D.).

BOVENWINDEN

VERBINDING TUSSEN BOVENWINDEN.

De G.P.D. meldt ons:

Zondagmorgen arriveerde te St. Maarten de motorboot bestemd om voortaan geregeld de verbinding te onderhouden tussen St. Maarten, Saba en St. Eustatius.

De Gezaghebber van de Bovenwindse eilanden seinde aan den Gouverneur:

„Moge Uwer Excellentie eerbiedig dank betuigen voor beschikbaar stellen, hetwelk ongetwijfeld van grote waarde zal blijken voor onderlinge verbinding tussen eilanden."

Curaçao.

MGR. ELLIS BEDIEND.

Zaterdag werd Monseigneur Antoine G. Ellis, rector van de Zusters te Habaai, die reeds enige tijd in het Sint Elisabethshospitaal was opgenomen, uit voorzorg voorzien van de Laatste H.H. Sacramenten.

AALMOEZENIER DEELEN.

Naar wij vernemen is de Aalmoezenier der Noordamerikaanse troepen alhier, Adriaan Deelen, dezer dagen bevorderd tot kapitein.

OPBRENGST VAN CARLO LITENS VOORDRACHTEN.

Jongstleden Zaterdag is door den Belgischen Vice-Consul ter stede, den Heer Ivan Moreno, duizend pond sterling aan het Belgische Rode Kruis in Londen overgemaakt. Dit bedrag is de totale opbrengst van de voordrachten, welke op Curaçao en Aruba door Carlo Liten gehouden werden. Aruba alleen bracht 300 pond op.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** **Voetbal:** Sithoc — Staco 2—1; A.M.S. — Schroederschool 1—1 (intermulo competitie); Hilversum — Athene 2—1; Tropiaals A Dosko A 2—1, waardoor Tropiaals kampioen is geworden van de A-klasse); C.S.R. — Jong Suriname 4—0; Jong Bonaire — Union Victory Stars 3—0; Mobilia — O.L.S. (O.L.S. niet opgekomen).

Honkbal: Sithoc — Deportivo Curaçao 15—13.

HET FEEST DER PORTUGEZEN.

Zondagmorgen kwamen de Portugezen in groten getale ter kerke in de parochie van Groot Kwartier om het feest te vieren van Onze Lieve Vrouwe van Fatima. De Heer Eugène A. Winters had een prachtige tekening gemaakt van Onze Lieve Vrouwe. De Portugezen waren opgetogen. Pastoor Petrus D. Elie had ook van dit feest der Portugezen weer iets bizonders weten te maken.

SPAANS WOORDENBOEK.

Naar wij vernemen vliegt het Spaans-Nederlandse en Nederlands-Spaanse woordenboek weg. Er zijn nog slechts een 1800 exemplaren over, een hoeveelheid die gezien het tempo waarin tot nu toe gekocht is, nog maar voor zeer korte tijd zal duren. Wie er dus nog een of meer hebben wil, zal goed doen het terstond te gaan kopen. Het kost 10 gld. per stel (de uitgave in Nederland kostte 9,60 gld.) en is verkrijgbaar bij St. Augustinusboekhandel, tel. 2056.

Puk en Muk, elders in ditzelfde nummer aanbevolen, gaat nog sneller weg. In enkele dagen is de helft van de oplage al verkocht.

DE HEMELVAART WANDELMARS.

Men schrijft ons:

Haast alle Leiders en Leidsters hebben hun inschrijvingen opgestuurd.

Wat een geestdrift! Al over de 800 deelnemers. Dat belooft iets te worden. De Commissie rekent erop, dat jullie allemaal ook mede zult werken om die dag mooi te maken. Ga 's morgens naar de Kindermis en kom daarna netjes op tijd bij de verzamelplaats. Geen geschreeuw en gejoel vóór het vertrek. Rustig en niet zenuwachtig. En denk er om, precies volgens de voorschriften.

In de plantage wordt behoorlijk gedrag beloond met 1 punt verhoging, maar onbehoorlijk gedrag gestraft met één verliespunt. Doe je best en kom met een mooie prijs thuis.

In de plantage mag men ook gerust een spelletje doen zo de tijd het toelaat.

Ook een of andere gymnastiek oefening of zangnummertje of zo mogelijk vertelling, wordt aanbevolen.

Wanorde of elkaar hinderen, de boel vernielen, wordt afgekeurd en misschien ga je in prijs omlaag.

Hetzelfde geldt ook voor de speelplaats, het eindpunt van de mars.

Nu succes hoor en tot Donderdag.

De Commissie.

VOOR AUTOBEZITTERS.

De Gouvernements-Persdienst schrijft ons:

Heden verschijnt in dit blad een advertentie van het Hoofd van het Bureau voor Sociale en Economische Zaken, betreffende het verstrekken van gegevens voor het opmaken van de controle-kaart, waarvan binnenkort, volgens een in het leven te roepen wettelijke bepaling, iedere bestuurder van een motorrijtuig op meer dan twee wielen, een exemplaar in zijn bezit moet hebben. Elke bestuurder zal dus dan in het bezit moeten zijn van een rij-, belasting- keuringsbewijs en banden controlekaart.

Op deze controlekaarten worden, behalve de naam van den bezitter en beschrijving van het motorrijtuig ook genoteerd de merken en maten van de op en aan het voertuig aanwezige banden en bovendien het serienummer van iedere band. Het doel van deze controlekaart is duidelijk. Controlerende ambtenaren zullen het recht hebben een bestuurder van een motorrijtuig staande te houden en de controlekaart te vergelijken met de merken, maten en nummers, welke op de banden voorkomen.

Het is dus in het belang van den bestuurder, dat de serienummers, die op de controlekaart voorkomen, overeenkomen met de nummers op de banden, daar men bij verschil in moeilijkheden komt.

Vul dus het formulier zeer nauwkeurig in en overtuig U ervan, dat al het ingevulde met de werkelijkheid overeenkomt.

Raadpleeg de advertentie, voor de plaatsen waar de formulieren verkrijgbaar zijn en breng deze, ingevuld, vóór de 1ste Juni weder terug.

TER HERDENKING VAN DE INVAL.

Te New York werd in de kapel van het H. Hart een H. Mis opgedragen ter herdenking van de inval door den aalmoezenier P. J. J. H. Mommersteeg. De H. Mis werd bijgewoond door de Nederlandse kolonie (Aneta).

BEKENDMAKING

aan de eigenaars en bestuurders van Motorrijtuigen.

HET HOOFD VAN HET BUREAU VOOR SOCIALE EN ECONOMISCHE ZAKEN maakt bekend:

dat, in verband met een in het leven te roepen wettelijke bepaling, dat bestuurders van motorrijtuigen op meer dan twee wielen in het bezit moeten zijn van een controlekaart, waarop o.a. de merken, maten en serienummers der banden vermeld moeten zijn, een ieder, die daarvoor in aanmerking komt, de benodigde gegevens moet verstrekken. Vanaf heden liggen formulieren, die voor dit doel moeten worden ingevuld, gereed op de ondervolgende adressen:

Crisisbureau, Pietermaai No. 4
Bureau voor Sociale en Economische Zaken, Scharlooweg No. 76
Kantoren Districtmeesters, tweede en derde district
Postkantoor, Fort Amsterdam
Alle politiewachten
Hoofdkantoor C.P.I.M.

Men wordt verzocht, aldaar bedoelde formulieren af te halen en vóór den 1sten Juni 1944, op die adressen, ingevuld, weder terug te bezorgen.

Curaçao, 15 Mei 1944.
Het Hoofd voornoemd,
J. H. van Boven.

2—1

Married
C. F. Mead
and
A. v.d. Beld
Curaçao 15 - 5 - '44

Winters ziet Curaçao.

In het V.O.C.-blad schrijft G.P.D.'s Eugène A. Winters het volgende karakteristieke stuk:

Curaçao is een eiland gelegen rondom het Schottegat, dat een baai is, die door middel van een gat, dat „baai" heet, met de Caraïbische Zee is verbonden.

Als een nijptang ligt Curaçao om het Schottegat, de handvatten eindigend in West- en Oostpunt. De Isla vormt de kaken, maar de scherpe pùnten van de tang heten Punda en Otrabanda en daartussen ligt de Schipbrug. Soms. Dit wat de vorm van Curaçao betreft.

Curaçao ligt een handbreed hoger dan de zee en daarop liggen een paar eendere bergen naast elkaar, met de kop tussen de schouders getrokken, pal tegen de passaat in en twee tafelbergen, aan elke kant van het eiland een. De bodem is zo hard dat de graven boven de grond staan. De Passaat is zo bestendig, dat de bomen er scheef van groeien. Het klimaat is zo tropisch dat alles gloeit en blinkt overdag en alle nachten zoel zijn. Er zijn negen maanden zonder een druppel water en drie mét een druppel water. Het eerste is het normale seizoen en het tweede het regenseizoen. Dit wat de gesteldheid van Curaçao betreft.

Curaçao heeft geen eigen bevolking. Nadat het eiland ontdekt was werd de bevolking weggevoerd of stierf uit. Toen kwamen Portugese kolonisten; het werkvolk dat zij nodig hadden werd ingevoerd via Colombia. Toen er genoeg mensen waren hielden de kolonisten op met koloniseren en begonnen handel te drijven. Toen het er nog meer werden kwamen Nederlanders. Daarna kwamen de Olie en de oliemensen. De Portugese Joden menen, dat zij Curaçao zijn; de gekleurde bevolking denkt dat zij Curaçao is; de Europese ambtenaren doen of zij Curaçao zijn; de Olie zegt, dat zij Curaçao is. Maar de Sjons weten, dat zij alle Curaçaoërs[1]) zijn. En de Curaçaoërs roeren niet. Die zijn uitgestorven. Dit wat de bevolking van Curaçao betreft.

Op Curaçao wordt Nederlands gesproken door de Nederlanders en Spaans door de Zuidamerikanen en Engels door de Anglo-Saksen en Frans door de Haitianen en de Fransen en de overwegende meerderheid, die de rest vormt spreekt Papiaments. De woorden zijn Portugees, geleerd van de Portugese Joden en Spaans van de vroegere Spaanse meesters en de zinsbouw is primitief als die van het Afrikaanse geboorteland en uit het Nederlands zijn er woorden: hoopie plakka" en „dansi-dansi". Het Papiaments van Westpunt is anders dan dat van Oostpunt en dat van Sint Kruis is anders dan dat van Santa Rosa en dat van Punda is anders dan dat van Otrabanda. Omdat die altijd weer openzwaaiende brug die twee werelden van Willemstad maar niet bestendig verbinden kan.

Dit wat de taal van Curaçao betreft.

Er zijn gewone ezels op Curaçao en wilde ezels en ze balken allemaal even hard. Er zijn gewone geiten en wilde geiten en ze vreten allemaal evenzeer aan het schaarse groen; er zijn horden hagedissen onder de ontelbare droge blaren en tussen de eens zovele cactussen; er zijn donkere, vliegende en zingende juweeltjes, die kolibris heten; wolken schetterende groene kakatoes in de plantages; wegpijlende gele vlammen, die trupials heten. Er zijn korte rijen Pelikanen langs de kust, alleen vleugels en kop. Alle donkere hoeken krioelen van kakkerlakken en krekels die de hele nacht sjirpen en knappend openbarsten onder de voet. Over het eiland hangt een wolk van muggen en onder elke klamboe danst er ten minste één.

Dit wat de fauna van Curaçao betreft.

Er zijn cactussen op het eiland en op sommige plaatsen staan er enkele vergeelde palmen tussen te treuren: dat zijn plantages. Er zijn cactussen, waartussen lange rijen ruwe steenbrokken liggen: dat zijn wegen. Er zijn cactussen, met niets er tussen: dat is de cunucu. Er zijn kleine fris-groene vierkantjes, waar altijd door Chinezen lopen met grote gieters: dat zijn de Groententuintjes.

Dit wat de flora van Curaçao betreft.

Het is een olie-eiland, dat geen druppel olie heeft. Er is een Isla, die geen eiland is en een Rio, die geen rivier is.

Dat alles wat betreft Curaçao en ook dit:

In het fluweel van de blauwe Caraïbische Zee ligt dit eiland een kostbare geelgrauwe steen, geslepen door Passaat en Regen, Zon en Wind met scherp-groene facetten. De horizon van dit eiland golft langs de eindeloze hemel, waar de mooiste wolken van de wereld doorheen trekken en er is geen land met zonsopgangen en zonsondergangen als Curaçao, want 's morgens komen alle kleuren met de zon uit zee en zweven de hemel in en 's avonds drijven zij er weer in terug.

En er is geen aangrijpender eenzaamheid dan die van de cunucu met zijn stugge cactussen en de silhouetten van de divi-divi-bomen bijna zwevend tegen den einder getekend.

Boven geen land ter wereld gaan zoveel sterren door de diepe nachthemel.

En nergens zijn de gevels sierlijker en luchtiger dan op Curaçao, waar ze krullend en kleurig met een witte contour tegen het blauw van de Tropen staan en alleen op dit eiland liggen de landhuizen zo breed en gemoedelijk neer op de grond, kijkend uit vele vensters over dat vreemde land.

Er er leeft een volk van vele kleuren en vele talen, dat in deze begrensde wereld zijn eigen grote wereld heeft. Een volk dat werkt en bidt, schreit en scheldt en lacht en zingt, dat mint en haat.

Een volk dat leeft.
Met een streling soms in de stem.
Als het zegt: Doesji Corsouw.

[1]) De Heer Winters schrijft overal Curaçaoërs, hetgeen dus geen zetfout schijnt te zijn. Aardig is, dat men in de vorige eeuw vaak Curaçaoërs schreef. Curaçaoënaars dateert pas van korte tijd. Ook Curaçaonaars kwam veel voor.
— Red. Amigoe.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie)

PENSIOEN-VERORDENING POLITIE-MILITAIREN 1939.

Deze regeling kwam in de plaats voor Oostindische bepalingen, die ten aanzien van pensionnering ook voor militairen in West-Indië golden. De nieuwe regeling bracht voor bedoelde militairen een zeer ingrijpende verandering, omdat voor de aanspraken op pensioen een minimum-leeftijd van 50 jaren werd vastgesteld.

Ingrijpend was deze regeling, omdat voorheen slechts een bepaald aantal dienstjaren werd vereist en de betrokkene, na het volbrengen daarvan, ongeacht zijn leeftijd, recht op pensioen kon doen gelden. Ook de vereisten voor wat betreft het aantal dienstjaren, benodigd voor pensioen, werden verzwaard.

Voor sommige categorieën militairen werden er meer dienstjaren vereist en voor allen, dat er ten minste tien jaren van het vereiste aantal, in Curaçaose dienst moesten zijn doorgebracht. Hierdoor werden de pensioenaanspraken voor alle verschillende jaren (voor velen meer dan tien jaren) uitgesteld.

Het meest pijnlijke was zulks voor hen die binnen korte tijd de dienst met pensioen hadden denken te verlaten.

Het Bestuur zag in 1938 dan ook wel in, dat er een bepaling in de verordening diende te worden opgenomen, die, bij wijze van overgang, aan reeds in dienst zijnde militairen, de mogelijkheid opende om de volgens de oude regelingen verkregen aanspraken op pensioen te behouden.

In de Nederlandse wetgeving is het regel en daarom wordt het vaak vanzelfsprekend geacht, dat regelingen, die de grondslag van het arbeidscontract tussen het individu en de Staat hebben uitgemaakt, niet dan bij uiterste noodzaak (force majeure), ten nadele van reeds gecontractueerden, worden gewijzigd.

Daarom worden dan ook gewoonlijk overgansbepalingen opgenomen waardoor wordt verkregen, dat de nieuwe verzwrende bepalingen, alleen of in hoofdzaak voor de nieuwkomers van kracht zijn.

Dat er dus in de Pensioenverordening Politiemilitairen 1939, overgangsbepalingen voorkomen is geen biezonderheid.

Wel een biezonderheid is artikel 46 der verordening, hetwelk de kern der overgangsbepalingen uitmaakt.

De text van dit artikel is, zonder een enkele wijziging te ondergaan, van ontwerp wet geworden. Het Bestuur vond het in 1938 nodig de betekenis van dit artikel in de memorie van toelichting uiteen te zetten.

Bij de behandeling van het ontwerp heeft geen der leden van de toenmalige Koloniale Raad, de door het Bestuur aan dit artikel gegeven uitleg betwist, daarmede naar mijn mening te kennen gevende, het daarmede ten volle eens te zijn.

Omdat om voor mij onbegrijpelijke redenen, de text van artikel 46 zodanig was gesteld dat de betekenis door het Bestuur en de Koloniale Raad in 1938 daaraan gegeven, niet duidelijk tot uitdrukking kwam, en er door het huidige Bestuur een voorstel van wijziging bij de Staten was ingediend, waaruit was af te leiden, dat door het Bestuur van thans, niet meer dezelfde betekenis aan de text van artikel 46 werd toegekend als in 1938, werd een verzoekschrift bij de Staten ingediend om de aandacht op dit tegenstrijdige te vestigen.

In het Voorlopig Verslag van de Staten van Curaçao op bedoeld ontwerp van wijzigingen Pensioenverordening Politiemilitairen 1939, wordt, waarschijnlijk mede naar aanleiding van dit verzoekschrift, tot uitdrukking gebracht, dat de text van artikel 46 en de door het Bestuur in 1938 daaraan gegeven betekenis niet met elkaar in overeenstemming zijn en dat, indien dezelfde betekenis daaraan bleef toegekend, de voorgestelde wijziging achterwege had kunnen blijven.

Dat de wijziging toch was ingediend was aanleiding voor de Staten om te veronderstellen, dat het Bestuur zich thans niet meer wenste te houden aan het door het Bestuur in 1938 ingenomen standpunt.

De afdelingen der Staten betuigden hiermede haar instemming en verklaarden, zulks in afwijking van de tot uitdrukking gekomen mening der Koloniale Raad van 1938, zich voor wat betreft de waarde van artikel 46, alleen te willen bepalen tot hetgeen in de text tot uitdrukking kwam.

Zij die van 1938 af steeds hadden gedacht dat de door het Bestuur en de Koloniale Raad gedane toezeggingen gestand zouden worden nagekomen, zijn hierdoor in twijfel gebracht. Zij toch meenden dat de text en de memorie van toelichting als zijnde letter en geest, bij de toepassing der pensioenverordening beide als zijnde niet te scheiden, in aanmerking zouden worden genomen. Zeker het Bestuur en de Staten kunnen wanneer zulks wenselijk voorkomt bestaande wetten herzien, maar dan toch naar mijn mening alleen op de wettelijk voorgeschreven wijze en niet door het opnieuw interpraeteren van een overgangsbepaling, waarvan door het Wetgevend lichaam dat haar vaststelde, reeds een interpraetatie is gegeven.

Indien de uitleg van een wetsartikel wisselde met de wisseling van Bestuursambtenaren, zou daardoor de rechtsgrond daaraan worden ontnomen en alles op losse schroeven komen te staan

Voor een eventueel nodige uitleg na de tot standkoming van een wet is naar mijn mening het orgaan der Rechterlijk macht.

Alvorens deze zaak in openbare behandeling zal komen zal het Bestuur eerst nog op het Voorlopig Verslag moeten antwoorden.

Gehoopt wordt dat dit antwoord duidelijk is en wij vertrouwen dat het Bestuur voornemens is het gegeven woord van 1938 ten volle te zullen nakomen.

Het bovenstaande moge hopenlijk aanleiding zijn voor oud leden van de Koloniale Raad, die in 1938 bij het tot stand komen van de pensioenverordening hun medewerking daartoe verleenden, om ter bevoegder plaatse te doen blijken, dat ook zij recht hebben, dat de toezeggingen van het Bestuur, die zij toen sanctionneerden, worden nagekomen.

J. F. van Hesteren.
Sergeant - majoor der Politietroepen.

Naschrift:

De Pensioenverordening Politiemilitairen 1939, P.B. no. 22 werd niet zoals door inzender wordt betoogd goedgekeurd door de Koloniale Raad, doch door de Staten van Curaçao.

In het ontwerp-pensioenverordening stelde het bestuur indertijd voor, aan politiemilitairen bij het bereiken van de 45 jarige leeftijd recht op pensioen te verlenen. De Staten waren echter van oordeel dat er geen aanleiding was deze groep van pensioengerechtigden op een vroeger tijdstip recht op pensioen te verlenen dan de overige ambtenaren en wel op grond van het feit, dat dienst als politiemilitair niet zwaarder werd gevonden dan de dienst bij de burgerpolitie, zodat de pensioengerechtigde leeftijd op 50 jaren werd gesteld.

Het door inzender aangehaalde artikel 46 der Pensioenverordening Politiemilitairen is naar onze mening duidelijk. Het artikel luidt als volgt:

„Aan politiemilitairen reeds in dienst zijnde op het tijdstip van inwerkingtreden dezer landsverordening, wordt geen minder bedrag aan pensioen verleend, dan hun ten tijde hunner pensionnering zou zijn verleend, indien de in artikel 44 genoemd voorlopige regeling ook na vorengenoemd tijdstip was blijven gelden".

Wordt dus op 1 Juni 1944 een politiemilitair in het genot gesteld van pensioen, dan moet worden nagegaan welk bedrag hij zou hebben kunnen krijgen volgens de oude voorschriften en welk bedrag hij kan krijgen ingevolge de nieuwe bepalingen, terwijl hem dan het hoogste bedrag moet worden toegekend. Er is hier alleen sprake van het pensioenbedrag, zodat hetgeen in de toelichting op dit artikel is vermeld, met de bedoeling van het artikel in strijd is.

Door de Pensioenverordening Politiemilitairen 1939 P.B. 22 werden de pensioenen der politiemilitairen over de gehele lijn met ongeveer 40% verhoogd, welk percentage nog aanmerkelijk zal toenemen, na het tot stand komen van een ander door het bestuur ingediend voorstel tot wijziging van deze pensioenverordening, waardoor de pensioengrondslagen der lagere militairen op het bedrag der bezoldiging zullen worden gesteld, alsmede door verhoging van het maximum weduwenpensioen.

Dat een bepaling in een reeds totstandgekomen landsverordening in strijd is met de toelichting erop is natuurlijk niet juist, doch de duidelijke bewoordingen van het artikel in aanmerking nemende, wil het ons voorkomen, dat in deze het gelijk aan de zijde der Staten is.

Naar onze mening ware het logisch geweest, dat voor de op 1 Januari 1939 in dienst zijnde politiemilitairen de oude voorschriften waaronder zij in dienst zijn gekomen, geheel waren blijven gelden, en dat de nieuwe bepalingen alleen zouden hebben gegolden voor de na genoemd tijdstip in dienst genomen politiemilitairen.

Het betoog van den heer Van Hesteren komt hierop neer, dat hij de voordeliger bepalingen van de oude regeling naast de voordeliger voorschriften van de nieuwe regeling zou willen doen gelden. Het is echter onze mening, dat indien de voorschriften ener nieuwe regeling gedeeltelijk voordeliger en gedeeltelijk nadeliger zijn en zoals hier het geval is, de voordelen ruimschoots opwegen tegen de nadelen, van onbillijkheid geen sprake is.

Naar ons werd medegedeeld zijn tot dusverre nog geen politiemilitairen boven de leeftijd van 45 jaren voor de dienst afgekeurd, waaruit wij de conclusie menen te mogen trekken, dat de Staten juist handelden toen zij de pensioengerechtigde leeftijd op 50 jaren brachten, inhoeverre dit laatste terecht is kunnen wij niet beoordelen, al wil het ons soms voorkomen, dat de Staten die nog onlangs de politie de wilde honden wilden laten vangen met netten of doen verjagen met gaspistolen (waarheen?) veel te weinig waardering hebben voor onze Politie, een van de best fungerende takken van overheidsdienst — Redactie.

WIJ ONTVINGEN

„De Passaat" van Mei 1944 is thans in ons bezit en bij het doorbladeren blijkt al dra dat dit nummer even goed verzorgd is als de voorgaande. De omslag is thans zelfs in driekleurendruk. De inhoud biedt voldoende afwisseling om de aandacht te erlangen van de vele employees en werknemers der C.P.I.M.

Constan Casiano opent het nummer met „Trabao", een artikel in de Papiamentse taal waarin enkele mooie ideeën staan. De Redactie geeft haar berichten en mededelingen. Louis W. de Wit van de Beurs schrijft een stuk, getiteld „Wij zien vooruit!" (in de toekomst natuurlijk).

Over de beroepsschool, welke de C.P.I.M. op Rio Canario wil oprichten om goede vakmensen te kweken, staan ook biezonderheden.

Als doel van de school wordt genoemd: „het bijhouden en aanvullen van de lagere schoolkennis teneinde de jongens geschikt te maken voor een verdere opleiding tot betere functies in de verschillende afdelingen van het bedrijf, z.a. stillman, laborant, wachtmachinist, tekenaar, monteur, instrumentmaker, administratief assistent, enz..."

Verder biedt het blad enkele aardige rijmpjes, beschouwingen (o.a. over het Vierlandentournooi dat onlangs op Curaçao gehouden werd), wenken, kampnieuws, enz., waarbij een aantal foto's.

Journalistiek Leven in Curaçao.

61.

Het nut van de worsteltijd.

Op zichzelf is het niet erg, dat er zovelen uit de band gesprongen zijn in de tijd van het worstelperk. Het heeft hier een geestelijk leven geschapen, dat andere eilanden niet of minder kennen. Het heeft den mensen, van alle richting, geleerd de gedachten op papier te zetten en daardoor eigen inzichten te verdiepen. Het heeft conflicten geschapen, maar deze hebben eer goed dan kwaad gesticht, bezien in het licht der historie.

Dit alles leidde ertoe, dat ook van de zijde van het publiek, van zakelijke en overheidsinstanties meer erkenning is gekomen, hetgeen de dienende taak der Pers vergemakkelijkte en dus aan het publiek en genoemde instellingen te stade kwam.

De positie van den journalist in de Curaçaose samenleving verbeterde tevens, ook al mede een gevolg van bovengeschetste gebeurtenissen. Blijde evenwel kan men door een helaas droevige samenloop van omstandigheden — de overrompeling van ons land — zeggen wat Hans van Nederland getuigde, dat de Nederlandse Journalisten-Kring die in Europees Nederland de positie van Pers en journalist verbeterd heeft, dit ook op Curaçao heeft gedaan.

Er zijn moeilijkheden. Allereerst technische moeilijkheden, welke reeds bij de behandeling der drukkerijen naar voren werden gebracht. Dan het feit, dat het publiek hier evenmin als elders een idee heeft van wat er op een dagblad-redactie wordt gedaan, zodat het voorkomt, dat iemand als de krant reeds ter perse is — en dat is een hele toer op Curaçao — nog dingen opgeeft voor de krant van die middag, die hij evengoed een week van te voren had kunnen mededelen. Dan is daar de geringe oplage der dagbladen als gevolg van de taalkundige verdeeldheid en het uiteenlopende ontwikkelingspeil der bevolkingsgroepen, hetwelk ten gevolge heeft dat slechts uit enkele personen bestaande redacties kunnen worden samengesteld. Onder normale omstandigheden zouden redacties van enkele personen op Curaçao trouwens voldoende zijn voor de kleine bladen die hier verschijnen, maar behalve dat practisch de gehele krant vertaald moet worden omdat de nieuwsbureaux hun stof in het Spaans en Engels toezenden, beschikt men ook niet over correctors, zodat de vertaler-redacteur de correctie er ook nog bij moet nemen. Stadsreportage, die zo uiterst belangrijke en belangstelling wekkende tak van redactioneel werk, wordt op Curaçao slechts te hooi en te gras gedaan, omdat er geen mensen voor zijn. „Primeurs" zijn vrijwel uitgesloten, omdat de dagbladpers immer achter is bij het 'gerucht', die merkwaardige vorm van nieuwsverspreiding die hier met grote trefzekerheid werkt. Dan staan de kanalen waarlangs de journalist hier en elders zijn informatie krijgt voortdurend bloot aan pressie en represailles. Ook is daar de cumulatie waaronder zo velen op Curaçao vrijwillig gebukt gaan, nl. dat één persoon zovele bijbaantjes heeft, dat hij overkropt is met werk.

De revue „Koningin der Aarde".

Er werd een publiek signaal gegeven, waaruit men zag dat de Pers op Curaçao haar plaats veroverd had en dat het publiek blijde was, dat de immer gewette strijdbijl na zoveel vechtens begraven werd. Toen in het najaar van 1941 de Toneelvereniging Emmastad een stuk zou opvoeren werd een Curaçaose revue geschreven: De Koningin der Aarde, waarin de Curaçaose Pers het middelpunt vormde en op een geestige, dus eerlijke manier in het zonnetje werd gezet. De ondergrond was de publieke stem, die in de Pers van Curaçao een symbool van samenwerking, van saamhorigheid en eenheid zag. De Pers op Curaçao was aanvaard.

De kleine redacties en staven brengen eigenaardige moeilijkheden mede. Reeds is gewezen op het feit, dat in het verleden blad en redacteur-uitgever zo nauw verbonden waren, dat het blad met den eigenaar ten grave daalde. Twee merkwaardige documenten, een van Curaçao en één van St. Maarten volgen hieronder:

De Vrijmoedige Kennisgeving.

Sedert een paar weken aan eene ongesteldheid lijdend, die mij verplicht, voor een — naar ik hoop — korten tijd de voorgeschreven rust te nemen, zie ik mij genoodzaakt, de uitgave van mijn blad te staken totdat mijne gezondheid mij toelaat, ze voort te zetten. Zulks ter kennis brengend van mijne geachte abonnenten, vertrouw ik, dat zij, voormelden nooddwang met hunne mij steeds betoonde goedgunstigheid en inschikkelijkheid in aanmerking nemend, mij de geboden rust zullen gelieven te gunnen.

De directeur-uitgever van het blad.

Curaçao, 7 Januari 1920.

Deze circulaire werd verspreid met het nummer van De Vrijmoedige van 7 Januari 1920. Het zou blijken, dat het het laatste nummer van dit wel felle, maar goed geredigeerde weekblad was, dat al in 1875 begonnen was. Casten D. Meyer was oud — 76 jaar — en ging rusten. Hij stierf na weinige jaren van rust, in 1928. Een der pioniers van de Curaçaose journalistiek was heen gegaan.

De tweede circulaire ging uit van redacteur Anthony Waters-Gravenhorst Brouwer van De Slag om Slag. Kort na de uitgifte van deze circulaire stierf Brouwer en zijn blad is niet meer herrezen:

Circular.

For private reasons the publication of the Slag om Slag has been stopped. If this paper should start up, or begin publication again, we hope that we will be able to reckon on your support, in the future as we have had in the past.

St. Martin N.P. Nov. 21st 1939
The Editor,

Wordt vervolgd.